

Deseta desetnica Janji Vidmar za roman Kebarie

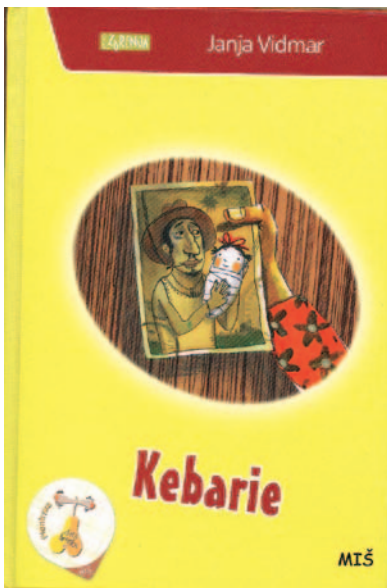
Letošnjo komisijo za desetnico, nagrado za najboljšo otroško ali mladinsko delo, je prepričal mladinski roman **Janje Vidmar** Kebarie, ki prinaša pripoved o romski deklici Kebarie. Vidmarjeva je ob prejemu desetnice dejala, da ji tudi ta nagrada potrjuje, da so najboljše ocenjena tista dela, v katerih človek "pusti največ samega sebe".

V obrazložitvi stanovske nagrade Društva slovenskih pisateljev piše, da je Vidmarjeva z romanom Kebarie prikazala paleto zelo zapletenih medčloveških odnosov. Obenem pa je z jezikovnim minimalizmom vzpostavila visoko etično pripoved o razumevanju in sprejemanju drugačnosti.

V treh tednih se odvijte presenetljiva zgodba romske deklice Kebari z vzdevkom Kedi, kar v romščini pomeni brati. Poglavja so naslovljena po dnevih, pri čemer zgodba subtilno razvija pomen človeške strpnosti, je med drugim zapisano v obrazložitvi.

Vidmarjeva, avtorica 57 knjig, je v pogovoru s strokovno sodelavko komisije **Dragico Haramija** med drugim povedala, da je Kebarie rasla s njo že od vsega začetka in je bila v njenih mislih, še preden je nastala Princeska z napako (1998).

Avtorica, ki jo stroka po besedah Haramije uvršča med mladinske pisatelje socialno-psiholoških in družbeno

Roman je izšel pri založbi Miš.

angažiranih del, je dejala, da je v svoja dela vpletala socialno noto, še preden se je o tem govorilo v slovenski mladinski literaturi. Kot je poudarila, verjame, da je to njeno poslanstvo.

Poleg Vidmarjeve so bili letos nominirani še Jana Bauer, Mate Dolenc, Aksinja Kermauner, Tatjana Kokalj, Feri Lainšček, Vinko Möderndorfer, Lela B. Njatin, Slavko Pregl in Andrej Rozman. **(sta, kr)**

Cintor v Sinagogi

Literarno-glasbeni večer, ki ga je zasnoval **Branko Šömen**

MELITA FORSTNERIČ HAJNŠEK

Judovsko pokopališče oziroma židovski "cintor", so poimenovali literarno-glasbeni večer v mariborski Sinagogi, kot si ga je zamislil pesnik, pisatelj, scenarist, ki zadnja tri desetletja živi v Zagebu, **Branko Šömen**. Komorni večer je bil izbor iz več svetovnih judovskih antologij. Prva je izšla v Londonu 1980 z naslovom Antologija židovske poezije v poljščini. V njej so zbrani stih poljskih Judov, ki so ustvarjali v letih 1868 do 1968. Izbor in podatke je zbral književnik **Zew Szeps**. V antologiji je predstavil sto dvajset pesnikov, med njimi so tudi verzi **Marca Chagalla**, **Mordechaja Gebirtiga**, **Mosze Nadira**, **Debore Vogel** in drugih. Druga antologija z naslovom Glasovi znotraj Noetove barke je izšla v New Yorku v angleščini. Uredila sta jo **Howard Schwartz** in **Anthony Rudolf**. Antologija ima kar tisoč strani in obsega izbor šeststo judovskih pesnikov z vseh koncev sveta. Med njimi so znani avtorji, kot so **Ana Ahmatova**, **Josip Brodski**, **Paul Celan**, **Leonard Cohen**, **Allen Ginsberg**, **Heinrich Heine**, **Franz**

Branko Šömen (Andrej Petelinšek)

Kafka, **Ewa Lipska**, **Osip Mandelštam**, **Pablo Neruda**, **Ezra Pound**, **Joseph Roth**, **Nelly Sachs**, **Antoni Slonimski**, **Georg Trakl** ... V posebnem oddelku so predstavljeni tudi pesniki iz jugovzhodne Evrope, kot na primer **Monny de Bouilly**, **Stanislav Vinaver** ter posebej, kot slovenski Jud, **Tomaž Šalamun**. Njegovi pesmi sta v angleščino prevedla **Michael Scammell** in **Veno Taufer**.

Večer je bil posvečen 69. obletnici množičnih deportacij prekmurskih Judov v taborišča smrti. Režiser dogodka je bil **Bojan Labovič**, ki s Šömnom pripravlja tudi celovečerni film po romanu **Bele tulpice** **Ferda Godine**. Pesmi je recitiral **Silvo Safran**, biografije prebiral **Darinka Čobec**, prekmurske in židovske evergreene pa sta izvajala violinist **Miha Kavaš** in pevka **Tjaša Šimonka**.

V novi številki preberite:

TEHNOPIOP:
Online tudi na dopustu

MEDICINA:
Sarsu podoben virus v Evropi

DR: VLADIMIR MAGANJA:
Naše telo poganja bioenergija

NASVET:
Ohranimo notranji smehljaj

7dni
UGLAŠENI Z ŽIVLJENJEM

25
ČUDEŽEV VESOLJA

Na nazaj v pliocen

INTERVJU: Andrej Možina

GA JE ANGELINA RES PREHITELA?

NAŠA GAŠPERIČ: Na poti k šimpanzom

PRIHODNOST:

Festivalski Novi Sad - Sterijino pozorje, Exit ...

Vrata odpira Sterijino pozorje, najstarejši gledališki festival na tleh nekdanje Jugoslavije. Posebna nagrada **Mileni Zupančič**, igralki z največ Sterijevimi nagradami

JOŽE JERMAN

"Komaj čakam na konec tedna, kajti takrat se začne 58. Sterijino pozorje in v Novi Sad bodo spet prišli moji prijatelji iz Maribora in iz Ljubljane," mi je rekel novosadski režiser **Voja Soldatovič**, umetnik, ki je v Mariboru zapustil velik gledališki pečat. Za režijo predstave **Ta veseli dan** ali **Matiček** se ženi je dobil Borštnikovo nagrado, vloga Jerce pa je takrat namenil pred kratkem umrli dramski igralki **Anici Sivec**, ki je bila nekakšna režiserjeva muza. Svoj pečat je **Voja Soldatovič** pustil v številnih predstavah, med njimi tudi v **Hamletu** v Sponjem Grabonošu pa **Partljičevi dram** **Sekretar** za humor in drugih. **Voja Soldatovič** tudi zdaj, ko je v pokoju, ne miruje. Po odhodu iz Maribora je postal upravnik Mladinskega gledališča v rodnem Novem Sadu, med drugim je režiral opero v treh dejanjih **Rigoletto** pa **Trubadurja** pa komedijo **Mandarinska soba** in kup drugih. Ponosen je na predstavo **Viva la mama**, ki so jo prvič uprizorili leta 1991 in je še danes na programu.

Na vrsti je največji gledališki festival

Novi Sad, 450.000-glavo glavno mesto Vojvodine, se je že pripravilo na številne festivale, po katerih slovi po vsej nekdanji Jugi. Konec tedna bodo odgrnili zaveso na že 58. Sterijenem pozorju, do leta 1992 se je gledališko srečanje imenovalo Jugoslovanske gledališke igre, zdaj pa se imenuje po velikem srbskem dramatik **Jovanu Popoviću Steriji**. "Zelo dobro sodelujemo s slovenskimi gledališči," je dejal izvršni direktor Sterije **Miroslav Radonjič**. "Letos bo za slovenski teater še posebno slovesno, saj bo **Milena Zupančič** dobila posebno nagrado, kajti ona je igralka z največ osvojenimi, kar šestimi Sterijevimi nagradami. Niso pa po nagradah segali samo posamezniki, tako je bila SNG Drama iz Ljubljane na 55. Sterijenem pozorju leta 2010, če pogledamo samo zadnja leta, nagrajena s Sterijevo nagrado za najboljšo predstavo na festivalu. Tudi Vojvodina čuti resno gospodarsko krizo, zato festival komajda zbere od 250 do 300.000 evrov za pokrite stroškov".

Slovenska gledališča so stalni gostje na festivalu. Že na prvem, leta 1956, je tam gostovalo Slovensko narodno gledališče Ljubljana s predstavo **Ivana Cankarja Sluga** v režiji **Slavka Jana**. Naslednje leto je isto gledališče predstavilo dramo **Ivana Cankarja Martin Kačur**

Srečanje **Voje Soldatoviča** in **Anice Sivec** na Borštnikovem srečanju leta 2008 (Janko Rath)

v režiji **Jožeta Galeta**, predstavilo pa se je tudi Mestno gledališče Celje s predstavo **Miloša Mikeln** **Pozna ženitev**, ki jo je režiral **Peter Seme**. Leta 1958 se je prvič predstavilo Mestno gledališče Ljubljansko s predstavo **Miroslava Vilharja Večer** v čitalnici, leto pozneje pa sta prišla kar dva slovenska novinca. Slovensko narodno gledališče Trst je prišlo s predstavo **Josipa Tavčarja Pekel** je vedno pekeli, ki jo je režiral **Jože Babič**, umetnik, ki je tudi v Mariboru pustil svoj neizbrisni pečat. **Oder 55** se je predstavil z delom **Jožeta Javorška Radost življenja**. Leta 1960 pa so v Novi Sad prvič prišli Mariborčani z delom **Mihe Remca Mrtvi Kurent** v režiji **Jura Kislingerja**. Igrali so nepozabni **Arnold Tovornik** pa **Milena Godina**, **Mileva Zakrajšek** in drugi.

"Mariborski umetniki bodo tudi letos prisotni," je dejal **Miroslav Radonjič** in sicer v predstavi **Odisej**, pri kateri sodelujejo SNG Maribor, **Gavella** iz Zagreba, **Atelje 212** in drugi, režiral pa je **Aleksander Popovski**.

Exit, festival za mlade vsega sveta

Ni pa samo Sterijino tisto, zaradi katerih Novi Sad imenujejo mesto festivalov. Kmalu mu bo sledil **Exit**, od 10. do 14. julija, na enem od najlepših prizorišč, v objemu Petrovaradinske trdnjave. Festival v nekaj dneh obišče okoli 150.000 mladih iz vse Evrope, pravi, da nekaj tisoč tudi iz Slovenije, v programskem delu pa sodeluje nekaj sto skupin in posameznikov. Zanimivo je, da je festival nastal leta 2000 kot gibanje proti takratnemu režimu, danes pa je to velika evropska mladinska manifestacija, ki vsak dan napolni dvajset odrov. Največ gostov pride iz Velike Britanije, tu so Irca, Nizozemci in potem na četrtem mestu po številu Slovenci, ki se, tako kot drugi, porazgubijo po 16 kilometrih podzemnih rovov trdnjave, ki so jo zgradili kot obrambo pred Turki in ima kar 10.000 strelnih lin. "Organizatorji imamo navado," pravi **Jelena Galetin** iz **Exit** "da objavljamo razpored nastopajočih

Sterijino pozorje bo letos znova nagradilo **Mileno Zupančič**. (Robert Balen)

po odrih vsakih nekaj dni, zato vemo, da bo na **Fusion** odru nastopila tudi slovenska pop-rock skupina **Hex**." Po podatkih pa ima takšno ime tudi slovaška pop skupina iz Bratislave, tako, da zdaj ne vemo, ali bo tam nastopila slovenska ali slovaška skupina.

Med večjimi in v Novem Sadu zelo popularnimi festivali je tudi festival uličnih glasbenikov, ki ga vodi **Zlatomir Gajič**. "Igrajo po vseh možnih kotičkih, njihov zaščitni znak je klobuk, vendar ne za to, da v njega pada denar, da prosijo, ampak je to njihov simbol. Seveda tudi ta ne bo brez Slovencev, saj pride tja skupini **Mobile** in **Leteče balerine**."

Zadnji, novembrski novosadski veliki festival pa je **15. Jazz festival**. Ker je do njega še dovolj časa, še ne vedo točno, kdo vse bo sodeloval, toda lani je zapustila izreden vtis jazz skupina **Džezza** iz Murske Sobotice, sestavljena iz priznanih prekmurskih glasbenikov **Dejana Berdena**, **Iztoka Rodeža**, **Mojmirja Wolfa** in **Mirana Celeca**. Še posebno so presenetili občinstvo z mešanico avtorskih skladb in z obdelavo tradicionalnih prekmurskih melodij.

Literarna postaja z Vladom Žabotom

Na letošnji tretji Literarni postaji Mariborske knjižnice so se ustavili pri **Vladu Žabotu**, pisatelju in publicistu, mladinskem avtorju, uredniku, novinarju, nekdanjemu predsedniku Društva slovenskih pisateljev, pobudniku, organizatorju in tudi prejemniku nagrade **Kresnik** (1997) ter dobitniku nagrade **Prešernovega sklada** (1996). Na tokratnem pogovoru je bilo v ospredju njegovo najnovejše delo - **Sveta poroka**, v katerem je staroslovanski mit o zelenem **Juriju ujel** v epsko pesnitev v heksametrih, prvo te vrste pri nas. Žabota je na postaji - tokrat v **Grajskem vrtu** - ustavila moderatorka **Darka Tancer Kajnih**. **(kr)**

Darka Tancer Kajnih in **Vlado Žabot** (Andrej Petelinšek)